

KIADÓ HIVATAL:

Szikés Antal könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatalt érdeklő közlemények küldendők.

Nyilttérben egy sor közlési díja 10 krajcár.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre 2 frt. 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 25 kr.

SZEKESZTŐSÉG:

Beliczey-ut 4. szám
hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza

Hivatalos közlemények.

Arlejtési irdetmény.

Az 1897. évi I. t.-cz. alapján Szarvas községben felállított marha só áruada lemondás folytán üresedésbe jövén, ezen marha só áruadának nyilvános pályázat útján írásbeli ajánlatok beadása mellett való betöltése iránt f. évi október 30-án d. e. 10 órakor a m. kir. gyulai pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében tárgyalás fog tartatni.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen só áruadát elnyerni óhajtják, ajánlataikat legkésőbb folyó évi október hó 30-án d. e. 9 óráig a gyulai m. kir. pénzügyigazgatóság főnöke vagy helyettesénél nyújtsák be. Feltételek a község 1-ső jegyzői irodájába tudhatók meg.

Szarvason, 1897. szeptember 16.

Az előjárók nevében:
DANCS,
első jegyző.

A magyar ipar fejlesztése.

Az országos iparegyesület mozgalmat szándékozik megindítani a magyar ipar fejlesztése érdekében. Hogy a tervezett akcióhoz helyes

kiindulási pontokat szerezzen, a magyar kereskedői kar képviselőivel egyetemben mindenképp megállapítani igyekeznek azt, hogy milyen külföldi iparcikkek vannak nálunk forgalomban, amelyek hazai termékekkel kiküszöbölhetők volnának. A kinyomozás eredményei döntik majd el, hogy az iparegyesület a társadalmi tevékenység felhasználásával miféle iparágak meghonosítására s mily módon hasson közre. Ma még nem tudjuk, hogy a mozgalom vezetőinek micsoda iparágakon fog véglegesen megállapodni a szemese szerint milyen utakat fognak kijelölni a cél eléréséhez. Nem foglalkozhatunk tehát a mozgalommal abból a szempontból, hogy az a célhoz jobban, vagy kevésbé közelítő utakat választ-e meg; méltányolhatjuk azonban a törekvést már is abban a jelentőségében, mely szerint ez a magyar ipar fejlesztésére, megerősítésére irányul.

Lehetnek nemzetgazdasági elméletek, melyeknek alkalmazása révén az ipari s mezőgazdasági érdekeltséget ellenfelek gyanánt állíthatjuk szembe. Ilyen elmélet az, hogy én mint agrár állam könnyebben szerezhetek nyers-terményeimnek piacot, ha magam is piacot biztosítok fogyasztóim ipari termékei részére.

Az elmélet erejével lép fel az a kedvezőtlen tapasztalatunk is, hogy az ipar fejlesztése érdekében kifejtett állami támogatások a mezőgazdaság rovására érvényesültek, amennyiben az ipartámogatás egyoldalú vámpolitikai érvényesítésén erőlködött. Figyelmet érdemelne

végül az a gyakorló következmény is, hogy ipari fellendülésünk utolsó két évtizedében a nagy sietséggel s kedvezményekkel felállított gyárkémények füstje, legelsőbbben a magyar kisipart fojtotta meg és segített kiélesíteni a szociális kérdést.

Mindezekkel szemben a való élet hatalmas ellenérveket is tartogat. A közös vámterületen belül, legfőbb mezőgazdasági terményeinkre nézve a kiviteli kényszer megszűnt; nem áll tehát fenn — és előreláthatólag hosszú ideig nem fog bekövetkezni — az a kényszerhelyzet sem, hogy az agrár érdek nevében, iparunk fejlődési képessége elé korlátokat állítsunk.

A másik érv az, mely szerint a magyar mezőgazdaságnak legnagyobb áldozatait nem a magyar, hanem az osztrák ipar oltárán kell bemutatni.

A harmadik érv az, hogy nincs drágább czirkulus vicziózus, mint amelyet megfizetünk akkor, mikor kivitt honi nyers-terményeinket kész ipari cikkek alakjában vesszük vissza a külföldtől.

És valamennyi fölött magasan kiemelkedik a törvény, hogy a nemzeti erő legutolsó morzsája is az össz javára fejlődik.

Fejlődjék a magyar ipar nagyra; tegye hatálytalanná az idegen versenyt; tartsa itthon az évenként kiadni szokott száz milliókat: olyan érdek ez, melylyel a mezőgazdaság első sorban szolidáris.

Mindaddig tehát, míg a magyar ipar fej-

TÁRZA.

Milike kirándulása.

Irta: Tutsekné Bexheft Lilly.

Lola kalapban, napernyővel a kezében jár a szobában tel s alá. Leplezetlen türelmetlenséggel tekintget az órára. Csak jönnének már.

És a fiúk vajjon ott lesznek-e?

És aztán mi lesz? hogy lesz?

Milike nem-e fog haragos arccal elfordulni attól aki a múltkor elég merész volt csókot lopni az ő piros kicsi ajkairól?

És Pali, a növendék gavallér nagyon fog-e udvarolni Irénnek?

A csemetésre Lola maga siet a lányok elé.

„Végre! ti aztán megvárjátok az embert.”

„Hát te hova készülsz?” kérdi álméltkodva Irén.

„Csak gyertek be. Majd aztán mondok valamit.”

Milikének persze első dolga lopva körültekinteni a szobában, hogy valaki nincs-e itt.

Nincs!

Vajjon csupa megkönnyebbüléstől sóhajt-e fel, — vagy talán éppen sajnálja, hogy csalódott?

Lola kisé gúnyosan húzza félre a száját, és köztöve jegyzi meg:

„Talán keressz valakit?”

„Nem, nem!” erősítgeti pirulva Milike — „igazán nem!”

„Nohát hallgassatok ide. Ugyebár, én titeket ma ebédre hívtalak meg? Ezt az ebédet azonban nem itt fogjuk elkölteni.”

„Nem itt?”

„Csak csendesen, fiam!”

„Hát beszélj már!”

„Nekem nagyszerű terveim vannak.”

„Ki vele! halljuk.”

„Én kiviszlek benneteket a zugligetbe; és ott fognak ebédelni, a Fácánnál.”

Milike arca felragyog.

„Pompás! ez remek kis multság lesz. Oh, mi mellette vagyunk!”

„Menjünk hát! teszi hozzá Irén, és még egyszer a tükör felé pillantva, megigazítja kalapját; aztán az ajtó felé siet.

Milyen pompás dolog is az, kirándulni a zugligetbe a mama tudta nélkül!

Milike dobogó szívvel nézeget ki a kocsi ablakán.

Jaj, csak meg ne lásson valaki ismerős! gondolja magában.

„Hát aztán?! nincs abban semmi: hiszen Lola asszony, ő gardírozhat!” jegyzi meg Irén.

És kiűn, a szabadban, a zöldellő fák alatt, ahol nem kell már attól tartaniok, hogy ismerősökkel találkozzanak, vígan és fosztelenül folyik a társalgás; nevetgélve, dalolva haladnak előre, fel, a Fácán felé.

„Hát a férjodnek majd megmondod-e, hogy egy szép napon a zugligetben is voltunk?”

„Meg én.”

„És ha megharagszik, ha rosszalni fogja?”

„Dehogya fogja. Nevetni fog és azt fogja mondani hogy jól tettük, ha kedvünk volt hozzá.”

„Látod, én is csak ilyen férjet kívánok magamnak. Vannak rettenetes zsarnokok, akik azt akarják, hogy mindig otthon üljön az ember. Hanem ők! persze, nekik szabad a vásár.”

„De Irén, hogy is beszélhetsz ilyeneket!”

„Te a zsarnokoknak fogod a pártját? na, akkor tökéletes diszpéldányt kívánok neked. Boldogulj vele, ha tudsz!”

„Nem: Milikének szöke hajja, kék szemü, ábrándos arczú poéta-lélek az ideálja, aki sóhajt az és verseket ír. Sajnos, ezek az alakok ritkák a mai világban, s ő addig is, míg az igazit nélkülözi, kevésbé gyá moltalan fiatal emberekkel kárpótolja magát, nemde?”

„Te ismét ezelsz valakire; pedig nincs igazad. A poéta-léleket csak kinevetem, de az impertinens, ünhit gavallérokat gyűlölöm, igenis gyűlölöm!”

„Nem is tudtam, hogy ilyen lángoló szenvedélyeket táplálsz. Annál jobb! Marlit regényeiben például az ilyen gyűlölet természetes következménye mindig a szerelem.”

„Az élet nem regény!”

„Nem, és ez igen szomorú dolog. Mert a regények többé kevésbé érdekeselek szoktak lenni, míg ellenben az élet.”

„Unalmas, határozottan unalmas!” vág közbe Milike türelmetlenül: „Kérlek ezt már számtalanszor hallottuk!”

De csaknem torkán akad a szó, amint az egyik asztal mellől két fiatal ember áll fel, és egyenesen eléjük siet, a jövevényeket üldözni.

Pali, akis gimnazista, tiszteletteljesen csókol Irénnek kezét, és Béla, mintha soha semmi se történt volna köztük, a legnagyobb elfogulatlansággal tudakozódik Milike egészségi állapotától.

„Köszönöm, jól érzem magamat!” feleli rá félig bosszusan, félig nevetve a lány, egy ellenséges pillantást vetve Lola felé, amért összehozta őket. Önagysága ellenbenben mindezt nem veszi tudomásul. Ő teljesen feleslegesnek érzi magát, és tüntető figyelemmel nézgeti a körülöttük ülőket, látszólag legkevésbé sem törődve az ő gardírozására bizott társasággal.

Pedig igen jól hallja, amint Béla megkérdezi Milikétől, hogy mért haragszik rá, és hallja is a választ,

lesztéséhez kiindulási pontok megszerzéséről van szó, érdekeket megkülönböztetni, érdekeket egymással szembeállítani nem indokolt és nem helyes. Az érdekek csak ott ágazhatnak el, a nézetek csak akkor ütközhetnek össze, ahol és amikor az iparfejlesztés érvénybe léptetendő módjainak és elveinek kivételére kerül a sor.

Örülünk, hogy az állami támogatásnak elvével maga az országos iparegyesület számolt, hivatalos organumában ezeket írva: „Könyvű voína ismételt hangoztatni azt: támogassa jobban az állam az ipart, ámde ne felejtse azt, hogy az állam seho!, de különösen a közgazdaság terén nem játszhatta a gondviselés szerepét és ha éppen nálunk tekintjük a viszonyokat, azt fogjuk találni, hogy az állami beavatkozás az ipar terén sokszor túllépte már azt a határt, melyben működése ösztönző és fejlesztő.“

Helyes nyilatkozat ez nagyon. Utját vágja annak a jóhiszemű feltevésnek, hogy az ipar újabb lendüléséhez állami kedvezményekből kívánja meríteni a lökő erőt s bennünket felment attól, hogy kellemetlen reminiscenciákat vonatkoztassunk.

Amely ügyet a társadalmi tevékenység, a köztudat ereje fejleszt, az a természetes mederben marad; tévedés csak abban történhetik, ha az önségely ösztöne nem találja fel hirtelen azt az irányt, amelyben a legkevesebb erőpazarlással célhoz juthat.

Tanácsot osztogatni a mozgalom vezetői között nem lehet hivatásunk; úgy tetszik azonban nekünk, hogy mikor új iparágak meghonosításáról beszélnek, új utakat akarnak törni a helyett, hogy a megelőköt tatarozzák. Gépiparunk például — amely bennünket elsősorban érdekel — a kezdet elején van. Az 1896. évben 15,6 millió forintot adtunk ki a külföldnek (Ausztriát is ideértve) gépekért és géprészekért. Ebből az összegből csak arató-, vető-, kaszáló-gépre, rostára mintegy 1 millió forint esik, sőt még ekéért s ekerészekért is 130,000 forinttal

hogy azt neki kell legjobban tudnia; — igen jól látja Pali boldogságtól sugárzó bajszatlan arcát: és mindezek folytán roppantül megvan elégedve magával.

„Most aztán sétálni megyünk gyerekek!“

Ezzel bontja meg az asszonyka az asztalt, és a többiek hihetetlen készséggel fogadják meg a parancsát.

Írén megy legelőt Palival, aztán Milike, aki úgy látszik gyorsan megbékült, hogy elfogadta Béla felajánlott karját, és Lola lassan, elgondolkozva ballag utánuk.

A kék ég, a virágillat valami csodás varázst gyakorolnak rá. A férjére gondol. Ha ő itt lenne! Oh, milyen édes a szerelem, és mily végtelen az ő boldogságuk!

De Muki nincs itt. Lola pedig nem az az asszony, aki egy könnyen boldogtalannak érzi magát.

És figyelme a többiekre irányul.

„En nagyon szeretem magát, Milike!“

„Igazán?“

„Es maga nem vesz komolyan, Láska, ez fáj nekem! ezt én nem érdemlem magától.“

„Nem. Azt érdemelné, hogy rá se nézzek magára, a történetek után.“

Lola mosolyog, és olyasmit gondol magában, hogy dehogy is nem veszi komolyan Milike az ő szerelmes udvarlóját.

„Hisz azt mondta, hogy megbocsátott!“

„Azt nem mondtam. Csak azt mondtam, hogy nem haragszom. Es nem is haragszom, mert sokkal kevésbé törődöm vele, semhogy haragudhatnám.“

De ezt annyi hévvel mondja, hogy a hang egyenesen meghazudtolja szavait.

Hanem a kirándulók fáma mégis elérte őket.

Az ég beborult, és hatalmas nagy cseppekben kezd esni az eső.

Rövid tanácskozás után, tekintettel a kedvezőtlen időre, elhatározzák, hogy legokosabb lesz hazamenni.

Es mint az ilyenkor rendszerint történni szokott, mire a városba értek, elállt az eső, és kisütött a nap.

(Vége köv.)

adóztunk. Kapa, kasza, villák s egyéb szerzők címén 18 millió forint ment ki; csak kézi fecskendőkért 145,000 frtot adtunk idegenbe. Hosszu számsorokat iktathatnánk még ide egyéb ipari ágakból is. A figyelemre méltóbbak közé tartoznának, hogy csak kefékért és seprükért 632,000 frtot, szalmaárukért 116,000 frtot, nyergek és lószerszámokért 929,000 frtot, kikészített bárány és juhbőrért 730,800 frtot, kosárkötő árúkért 185,000 frtot adunk ki kerekszámban stb stb. Mindezek azonban a forgalmi statisztika révén a közismert adatok.

Már e néhány számadatra való hivatkozás is szembeszökővé teszi azt, hogy kereskedelmi mérlegünk passzivitásában azoknak az iparágaknak is szükségtelenül nagy szerep jut, amelyek Magyarországon már itthon volnának. A logikus kérdés pedig ebből az, hogy nem egyszerűbb és könnyebb e az előrehaladás, ha az ember már megfeszítheti valamiben a sarkát, mintha az első erőfeszítéshez is támpontot kell teremtenie? Világosabban feltéve a kérdés így hangzik: célszerű-e új és exotikus iparágak megteremtéséhez keresni az alapot addig, míg a már meglévő iparágak fejlesztéséhez sem tudunk elég erőt kölcsönözni?

Ha ez a kérdés nem a logika ellenére dől el, akkor a mozgalom vezetői a már meglévő honi iparágak fejlesztésén is bizonyonyal elég dolgot fognak felfedezni és különösen a kézipar körében, amely elhanyagolt tere az iparnak sok munkáskezet foglalkoztatván, annak kiszélesítése és fejlesztése szociális szempontból is alig méltatható jelentőséget ölthet.

Eredményeiben áldott lesz a mozgalom, ha életet lehel a házi iparok egyes ágaiba, amelyek ipari fellendülésünk legutolsó korszakában elvesztették maguk alul a talajt, nem azért, mintha ezzel együtt létjoguk is elveszett volna, hanem főként azért, mert a jobb ötlet s finomabb izlés alkalmazásával előállított idegen termékek kiszorították saját hazájából is. A fejlődésképeség itt is meg van a magyarban, csak — hogy úgy mondjuk — az esztetikai rugókat kell több gonddal s figyelemmel alkalmaznunk.

Reméljük, hogy sok mással egyetemben ezek a kérdések is mélyrehatóan foglalkoztatni fogják a mozgalom vezetőit s eként a társadalmi tevékenységnek helyes irányokat jelölhetnek ki.

Bárhogyan is ágazzanak el ezek az irányok, legfeljebb az erő célszerű felhasználása tekintetében kerülhetnek vita alá; de amit rügtön, a kezdet elején el kell ismernünk, ez az, hogy az országos iparegyesület az egyleti s a rendelkezésére álló társadalmi erőket igen üdvös kiindulási pontnál gyűjtötte egybe, a melytől minden lépésnyi továbbhaladással egy nagy, országos érdeket emelhet előre. Hogy minden egyes tértfoglaló lépést Ausztria fog megfizetni, az kétségtelen; ám minden korlátlan, mely a nemzeti erő egészséges életfejlődése elé gátat vet, előbb-utóbb le kell döntenie, még akkor is, ha ezt a korlátot Ausztriának nevezik.

Buday Barna.

Az ev. bányakerület közgyűlése.

A bányai kerület, melyhez a mi három esperességünk tartozik, mult szombaton kezdte meg tanácskozásait és pedig kiváló püspökünk, Sárkány Sámuel ünnepelésével, a ki megérte lelkészkedésének ötvenedik évfordulóját és folytatódtott a püspöknek egy nevezetes jelentésével,

mely szerint az egyházpolitika következeként a papok szegényednek s a hivek száma fogy.

A szokásos istenizszolet után, a midőn Veres József békési esperes mondott szép beszédet, reggel 1/2 10 órakor nyitotta meg a közgyűlést Sárkány Sámuel püspök és Fabiny Teofil. Fabiny üdvözlő beszédet intézett a jubiláris püspökhöz, a kinek érdemeit méltatván, a többek közt ezeket mondotta: „... Németországból visszatérve, a hol gazdag ismereteket gyűjtöt, eleinte segédlelkész, majd pilisi lelkész, körlelkész, főesperes, 1895-ben pedig egyhangú választás tolytán bányakerületi püspök lett. Azt hiszem, mindnyájunk logszentebb érzelmeit tolmácsolom a mikor arra kérem a Mindenhatót, hogy tartsa meg sokáig ép erőben és egészségben a mi püspökünket. De tiszteletünknek, ragaszkodásunknak nemcsak szóval óhajtunk kifejezést adni hanem ez érzelmeinket jegyzőkönyvünkben is megörökíteni kötelességünk, mert ha egyházunk nagyjai iránt hálások vagyunk, ezzel magát az egyházat tiszteljük meg. Üdvözlő ezután a püspököt és kívánja, hogy helyét még sokáig tartsa meg testi és lelki erőben.

Sárkány püspök köszönő válaszában megemlékezett édes atyáról, a ki mellett a lelkészkezdést kezdte. Ő adott nekem — így szölt — fölvilágosításokat, jó tanácsokat. Ő mondotta, hogy a lelkési pálya bizony szerény pálya, oly pálya, a mely nem nyújt kilátást és reményt arra, hogy valaha világi fény és dicsőség környezzen, sőt olykor nélkülözésekkel is jár. És mégis ezt a pályát választottam 50 évvel ezelőtt. Az egyházmegye alkalmat nyújtott, hogy az egyház minden fokozatán tevékenységet fejthettem ki. És én abban a hitben voltam, hogy ez elégséges jutalom. Mennyivel boldogabb vagyok most, amikor meg nem érdemelt jutalmat találtam. Ezért örök hálával vagyok lekötölevezve.

Ugy ezt a beszédet, mint a Fabinyét zajosn megéltenezték. Sárkány püspök ezután fölolvasta évi jelentését a melyben szomorúan emlékezett meg, a Pécshy Tamás és Mocska vcsák János zolyomi főesperes elhunytáról, lelkesülten szölt az ezredévi ünnepségről, s a tiz szoborra vonatkozó királyi kéziratról; sajnálattal konstata, hogy a turóczi egyházmegyében a rend még mindég nem állott helyre. A jelentés a király éltetésével ért véget. Az a paszusa a jelentésnek, a melyről főtebb szözlottunk, így hangzik:

„... Küzdő és védekező egyház volt az kezdettől fogva. A lefolyt esztendő azonban súlyosabb veszedelmet nem hozott rájuk. Igaz, hogy a vegyes házasságok nemcsak hogy a lelkészek stolaris jövedelmét csökkentik, de a hivek számát is kevesbitik. Számos adat van, hogy a házastársak az egyházi áldást mellözik és a gyermekeiket más valláson nevelik. Ez szomorú tény, és csak az nyujt némi megnyugvást, hogy átmeneti korszak jelenségei ezek, idővel meg fognak szünni. Arra nincs kilátás, hogy a stolaris veszteségeket az állam fogja pótolni, mind a mellett a szegényekben javadalmazott papok az idén is 6800 forintnyi segítséget kaptak a kultuszminisztertől;

A közgyűlés tudomásul vette a jelentést. Zsilinszky államtitkár indítványára megörökítették jegyzőkönyvileg az elhunyt tanár, Breznik János emlékét.

Örömet vette tudomásul a közgyűlés, hogy néhai Bernáth János szavasi lakos 2800 frtot s több érték tárgyat hagyományozott az egyháznak. Végül az asszódó leánynevelő intézet tárgyában kiküldött bizottság jelentése követezett, a melyet a közgyűlés a pénztári eredményről készített kimutatással együtt jóváhagyólag tudomásul vett.

A Baldácsy-alapot kezelő bizottság jegyzője, Scholz Gusztáv jelentette, hogy az idén 3000 forintnyi osztalék áll rendelkezésükre, amely összeget szegény lelkészek, pusztuló egyházak és inségnben levő özvegyek, árvák segélyére fordítják.

A tanügyi bizottság jelentésének tudomásul vétele után K o r e n Pál az iskolákra vonatkozó statisztikai kimutatások összeállítását tekintetében egynémely módosításokat indítványoz, amelyek során az egyházi énekek egyöntetűvé tétele is szoba kerül. A közgyűlés Zsilinszky Mihály államtitkár és mások fölszólalása után a javaslatokat átteszi az egyetemes tanügyi bizottsághoz.

Tudomásul vette a közgyűlés a misziókról szóló jelentéseket is.

Sárkány Sámuel püspök a turóz szentmártoni esperességnek egy jelentését mutatja be, amely szerint az esperesség Mudrony Pált, az annak idején állásától fölfüggesztett felügyelőt, most tisztelhetlen felügyelőjévé választotta meg. H a v i á r Dániel indítványozza, hogy a közgyűlés semmisítse meg ezt a határozatot és értesítse erről hivatalosan a községet. Minthogy Horváth József turóc-szentmártoni lelkész egy ízben már fegyelmi vizsgálat alatt állott, s akkor azért menekült meg a büntetés elől, mert 80 éves korára hivatkozott s megígérte, hogy ezentul semmiféle rendelkezést nem fog elkövetni: javasolja, hogy Horváth ellen indítsák meg újból a fegyelmi eljárást.

A közgyűlés a javaslatokat magévá tette. Az egyházkerületek költségvetését és számadásait a közgyűlés a pénzügyi bizottság jelentése alapján elfogadta.

A zólyomi egyházmegye fölterjesztést intéz a közgyűléshez azzal a kérelemmel, sürgesse meg a kormánytól ama kárpótlási összeg folyósítását, amelyet a jövedelmükben megcsappant lelkészek számára kilátásba helyeztek.

Zsilinszky Mihály államtitkár nem a kormány véleményét kívánja tolmácsolni, hanem a saját egyéni nézetét kifejteni. s ez az, hogy a további sürgetés tökéletesen fölösleges, mert a két éve tartott egyetemes gyűlésnek ez iránt a kormányhoz intézett fölterjesztését árgyalás alatt van s mindaddig csak azért nem nyerhetett még elintézését, mert az egyházpolitikai törvényekből kifolyólag tömegtelen sok fontosabb kérdés vár megoldásra. Mindenesetre jó jel az, ha a kormány hosszasan foglalkozik a kérdéssel. Egyéb ként pedig czélszerűnek vélné, ha a közgyűlés egy szűkebb bizottságot küldene ki, amely a rendkívül fontos tárgyat behatóan megbeszelné, s a megoldás módjait főbb pontjaira nézve megállapodásra jutna.

A közgyűlés többek fölszólalása után abban állapodott meg, hogy a kérdést az egyetemes konvent elé viszi.

Ezután a szarvasi tanítóképző ügye került tárgyalásra. A szarvasi főgymnasium mellett ugyanis egy tanítóképző intézet áll fen, mely azonban anyagi zavarokkal küzd. A kultuszminister ezért leiratban felhívta a kerületet, hogy rendezze a tanítóképző anyagi viszonyait vagg oszlassa fel az intézetet. E leirat folytán az egyházkerület tavalyi közgyűlése egy bizottságot küldött ki a tanító képző ügyeinek megvizsgálására végett.

E bizottság eljárt küldetésében, s beszámolt annak eredményéről. A szarvasi tanítóképző rendelkezésére egy kis ingatlan és felszerelések állanak. Az átalakítási költségek és az intézet évi fentartása mintegy 8000 forintot igényelne.

s e tekintetben 6500 frtnyi hiány fedezendő. Ez összeg előteremtésére a bizottság azt javasolja, hogy szerezzék be részben az egyetemes közalapból, részben a kerületi segély emeléséből; továbbá a békési egyházmegyéből alakult három egyházmegye egyenként 500 frttal, kerületben levő többi egyházmegyék 200-200 frttal járuljanak a tanítóképző fentartásának költségeihez.

H a v i á r Dániel arra kérte a közgyűlést ne ejtse el a tanítóképző ügyét, mert a bányakerületnek mulhatlan szüksége van oly intézetre, amelynek segítségével a felekezeti iskolák fentarthatók legyenek.

F a b i n y Teofil a kiküldött bizottság javaslatát a fedezeti összeg beszerzésére vonatkozólag nehezen kihivetőnek s aggodalmasnak tartja.

B e n k a Gyula, a szarvasi gymnasium és tanítóképző igazgatója a tanítóképző szükségességét fejtegeti, valamint azt, hogy a tanítóképző intézetet a gymnasiumtól elkülönítve és önálló szervezettel ellátni kell. Meg van róla győződve, hogy a tanítóképzőnek nagy hivatása van az Alföldön, s csak egy elhatározó lépésre van szükség, hogy az intézet föllelődjön.

A közgyűlés abban állapodott meg, hogy a tanítóképző fentartására szükséges összeg előteremtése czéljából az egyetemes közgyűlésnek, a kerületnek, a békési esperesség három egyházmegyéjének, valamint a kerület többi egyházmegyéjének áldozatkészségét fogja igénybe venni.

Ujdonságok.

— **Képviselői közgyűlés.** Folyó hó 21-én d. e. 9 órakor képviselőtestületünk rendkívüli közgyűlést tartott. Miután azonban a képviselők határozatképes számmal nem jelentek meg, a tárgysorozatba felvett s névszerinti szavazással eldöntendő ügyeket egy 15 nap mulva tartandó közgyűlés elé fogják terjeszteni. A képviselő az 1898-ik évi költség előirányzatot némi módosítással, hosszabb vita után, elfogadta. Grabenhoffer János folyamodványa, hogy háza előtt aszfalt járda építtessék, szintén kedvezően lett elintézte.

— **Kinevezés.** Járásunk főszolgabírája a Dr. Fuksz Ede községi orvos halálával megüresedett egyik községi orvosi állásra helyettesül Dr. Belopotoczky Györgyöt nevezte ki.

— **A gyulai törvényszéki palota.** Novák Kamil kir. tszéki elnök, mint az építés felügyelő-bizottság elnöke a napokban hirdette meg a gyulai törvényszéki palotára az árlejtést. Ezen építésnek költségei 325554 frt 78 krajczárban lett megállapítva. A verseny tárgyalás a gyulai kir. tszék tanácsstermében f. évi november 29-ik napján d. e. 10 órakor fog megtartatni.

— **Fogorvos.** Kovács J. Budapestről, ki már negyedik hete Szarvason időzik, értesíti a n. é. közönséget, hogy csak ezen a héten tartózkodik itten. Figyelmezteti azokat a fogbajosokat, kik segélyt igénybe akarják venni, hogy minél előbb keressék fel, mert vannak mütétek, melyek több időt igénybe vesznek. Lakása: Árpád szálloda 1. sz. szám.

— **Ülés a congrua ügyében.** A róm. kath. lelkészek jövedelmeinek összeírását ellenőrző törvényhatósági felülvizsgáló bizottság a múlt héten tartott ülésében végezte teendőit. A bizottság tagjai voltak világi részről dr. Fábry Sándor alispán mint elnök, Csák György pénzügyigazgató, Oláh György tisztí főügyész és Berthóty István jegyző, egyházi részről Széchenyi Jenő kanonok, békési főesperes, Grócz Béla és Kny Antal esperes plébánosok. A bizottság az összeírásokat általában helyeseknek találta és csak néhány kisebb megjegyzést tett azokra. Az adatok szerint a vármegyében legjövedelmezőbb a csabai plébánia és legkisebb jövedelme van a kondorosi és mezőberényi lelkészeknek. Az egyes plébániák jövedelme, a kiadások levonásával különben a következő: Csaba 3727 frt 27 kr, Szeghalom 1378 frt 22 kr, Kondoros 823 frt, Uj-Kigyós 2285 frt 73 kr, Gyoma 1509 frt 21 $\frac{1}{2}$ kr, Csorvás 1283 frt 02 kr, Mező-Berény 925 frt 64 kr, Gyula 3019 frt 31 kr, Endrőd 3628 frt 50 kr, Szarvas 2832 frt 46 kr, K. Ladány 1633 frt, Békés 2155 frt, Békés-Szent-András 2213 forint 55 krajczár. A felülvizsgáló bizottság vidéki tagjai városunkban több látogatást tet-

tek és a főispánnak, a grófi családnak, csüörtökön délben pedig az egész bizottság Lukács György főispánnal együtt Gróh Ferencz gyulai plébánosnak volt szívesen látott vendége.

— **A Szarvasi Takarékpénztár** mai hirdményére olvasóink figyelmét különösen felhívjuk.

— **Betörés.** Folyó hó 21-ére viradóra Szarvason 6 helyen kísértettek meg ismeretlen tettesek betörést. Először Klein Jakab Deák Ferencz utcai szatócs-üzletébe hatoltak be, az üzletajtó kifosztása után, s a boltból mintegy 10-15 frt készpénzt vittek magukkal, — innen özv. Pataki Jenőné üzletét törték fel, ide azonban amidőn behatolni akartak, az ajtó fölött alkalmazott csengő hangjára, a tulajdonosnő felébredve zajt csapott, a tettesek elmenekültek. — Ezek után még Marsal János, Halczecki Mihály, Czinkoczi György és Sinkovics János házaiknak ablakát feszítették fel, ezen házakból azonban semmit sem vittek el.

— **Az öcsödi jegyzői állásra,** — melyre a választás holnap délután ejtik meg — eddig hatan adták be pályázati kérvényüket.

— **Beküldetett.** A „Központi” szállodában f. hó 19-én az izr. szegény iskolás gyermekek felruházására rendezett jótékonycélú multság anyagi sikerét a résztvevő és a tulfizető közönségnek köszönet nyilváníttatik ezennel, — egyuttal a tulfizetők névsorának közlésével b. adományait a helyen nyugtázza, és pedig: Weinberger Béla 2 frt 20, Perczel János 3 frt, Sámuel Adolf 1 frt 25, Dajbukát, Boros, Pfeifer Béca, Schvarcz Szolnok, Simko Gyula és Grosz Á. 1-1 frtot. Dr. Glazner Adolf, Dr. Takács, Robitsék Sándor, Schrötter V. Silberstein Fülöp, Grósz L. 70-70 kr. Schner Á. Sz. András, Reismann Simon, Meitner Salamon, özv. Guszmán Mór, Blum Fülöp, Ungár Jónás, id. Tausz Mór, ifj. Tausz Mór, Buk A. Weinberger Simon, Robitsék Soma, Wolfmann J. Frisch I, Schiff és Süszholz I. 50-50 kr. Lichtenwerther A. Szécsi Szt. András, Dobos, Kronstein, Meitner S. Káner, Neu, Weinberger M. Sipos L. Grünstein, Deutsch Á., Robitsék Jenő, Szichta, Guttman A., Kupferstein, Schiff M., Süsz L., H. M. és H. S. 20-20 kr. Egy asztaltársaság 1 frt 20 kr, összesen 30 frt 65 kr. Végül köszönet fejeztetik ki a t. izr. fiatalságnak a bálköltségekhez való hozzájárulásért, szintűgy Schönfeld Mihály vendéglős urnak az összes helyiségek díjtalan átengedéséért.

— **Fogyasztási adók bérlete.** A gyulai pénzügyigazgatóság újabb Szarvas, Endrőd és Gyulavári községek ital, fogyasztási és szesz italmérsi adókbérletére egy évi tartamra hirdet árverést. Szarvason a három adónem bérösszege 40,103 frt 81 kr. Endrődön 12,775 frt 29 kr, Gyulaváriban 2879 frt 36 kr a kiküldési ár. E jogokra az árverés a pénzügyigazgatóság előtt november 2-án, délelőtt 9 órakor tartatik meg.

— **A hazaárulók.** Ily czim alatt Zih Károly szt. andrási tanító verses füzetet adott ki, melyben józan érveléssel népszerű nyelven szól a szocialisták ellen, a munkásüpet inti a szocializmustól, mely egyenlő a hazaárulással. A füzet ára 5 kr. megrendelhető a szerzőnél.

— **Orfeum.** Es. mondja még valaki, hogy nem halad Szarvas a világvárosi jelleg felé. Tolvajlás és támadás napi renden; öngyilkossági kísérlet minden héten legalább egy; elsőrangú személyek nagyjelentőségű politikai vitatkozásai esténként, életbiztonságot fenyegető feltűrt utczák hónapokon keresztül, s ehhez a lefolyt héten Sauerteig tanárnak kiváló előadásai az „Árpád” kávéházában. Három estén vette igénybe említett tanár úr és társulata a szarvasi közönségnek türelmes figyelmét és — zsebet, s mondhajtuk oly sikerrel, hogy Makó Lajos szintársulata üres házak mellett játszott hozzáképest. Bemutatta a társulat a bűvészet mimikai és artistikai s egyéb kézügyességi mutatványok közül mindazon nevezetesebb eseteket, melyeknek oly sokat tapsolhat a főváros látni és hallani szerető közönsége. Különösen érdekesek voltak az ugynevezett „kigyóember” hajmeresztő mutatványai, de nem kevesebb élvezetet szerzett az élő komikum képviselője, Sauerteig is. Tapsban, „hogy volt”-okban volt része mindenkinek a közönség részéről, mely minden előadásról meglegedetten távozott.

— **A transversalis műtét** Szentandrás—Kun-szt. mártoni szakasza teljesen elkészült, úgy annyira, hogy az építést vezető mérnök már az új átvétele iránt felírt a kereskedelmi miniszterhez. Valószínű, hogy még a héten át lesz adva az út a forgalomnak.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő

S Z I K E S A N T A L.

Szarvasi Takarékpénztár.

Van szerencsénk a következő okmányt ezennel közhírré tenni, és kérni, miszerint arról a t. közönség tudomást venni sziveskedjék:

19492 ikt.
897

Békésvármegye alispánja.

IGAZOLVÁNY

a melynek értelmében a **Szarvasi Takarékpénztár** mint az ottani **termény és áruaktár** tulajdonosa a vasuton érkezett s közvetlenül ezen ipartelepre vasuti kocsikon szállított s viszont ezen telepről közvetlenül a pályaudvarra szintén vasuti kocsikon beszállított termények s áruk után, a 6247/897 sz. kereskedelmi ministeri engedély okirat alapján szedett **kövezetvám** további szedése alól, a határozat jogerőre emelkedése napjától, vagyis 1897. év szeptember 19-étől kezdődőleg, 1904 január 14-ig terjedő időtartamra **felmentetik**.

Gyulán, 1897. év október 17-én.

P. H.

alispán helyett:

Dr. Bartóky,

vmegy. főjegyzs.

Védjegy 19. és 20. sz.

Az általánosan ismert, jó hírnévnek örvendő s többoldalúlag kitüntetett sósborszesz-készítményem — kelendőségénél fogva sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon címjegyeimet módosítom s arra kék nyomatban saját házam külső alakját veszem fel, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ

általánosan elismert kitűnő házszer, különösen a bedörzsölés **kenő-gyuró-gyógyomlónál (massage)** igen jó hatású. Ajánlható egyszersmind **fogtisztító szerül** is a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tiszta szagtalan izt nyer a szesz elpárolgása után, ugyszintén **fejmosásra** is a hajidegek erősítésére a **fejkorpa képződést megakadályozza és annak megszüntetésére.**

Egy nagy üveg ára 90, egy kis üveg ára 45 kr.

BRAZAY KÁLMAN

Budapest, IV., Múzeum-körút 23. sz.

Kapható Szarvasan: Kmetz Mihály, Komlovszky János, Nyácsik S. utóda, Csapós. Holéczy G. urak kereskedésében

Ház eladás.

Deák Ferencz utca 559 számú **Szirá czky** féle ház szabad kézből eladó. Felvilágosítást nyújt.

PÁLKA GYÖRGYNÉ

Hirdetés.

A Gróf Csáky Albin utca 121. számú ház szabadkézből eladó.

Veani szándékozók értekezhetnek

Ózv. HORVÁTH DEZSÖNÉVEL.